

**Emmanuel Macron politikai stratégiája,
az új francia kormány felépítése és a
francia politikai életben várható,
hosszabb távú változások**

2017. május 29.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

I. Vezetői összefoglaló

Emmanuel Macron jelentősen átrajzolta a francia politikai erők térképét a köztársaságielnök-választásokon elért győzelmével. Az újonnan megválasztott köztársasági elnök ugyanis egy új politikai mozgalom és ideológia képviselőjeként tudott nyerni egy olyan rendszerben, amely addig a tradicionális, jobb- és baloldal közötti megosztottságon alapult. Emmanuel Macron ugyanakkor jó érzéssel ismerte fel, hogy az egyazon pártcsaládhoz (Szocialista Párt vagy Köztársaságiak) tartozó radikálisabb és mérsékeltbb képviselők között sokkal nagyobb az ideológiai különbség, mint ugyanezen két párt mérsékelt képviselői között, azaz a két párt *centrista erőire* alapozva létre lehet hozni egy olyan középpártot, amely főként a gazdaságilag és társadalompolitikailag liberális ideológiával rendelkező képviselőket és szavazókat fogja össze.

Macron stratégiája először a Szocialista Párt megbontása volt, amelyet a köztársaságielnök-választás során sikeresen meg is valósított. Ezt a jobboldali Republikánusok megosztása követte; a köztársasági elnök ennek érdekében több jobboldali politikust is beválasztott a kormányába, jelezvén ezzel a mérsékelt jobboldali képviselők és választók felé, hogy a pártja, a *Köztársaság mozgásban!* az általuk képviselt ideológiát is támogatja.

A Republikánusok között nincs egyetértés a kormányhoz fűződő viszonyulást illetően; igaz, pártszakadásra egyelőre nem került sor, de elemzők szerint a júniusban sorra kerülő törvényhozási választások után a párt mérsékelt és radikálisabb szárnya szét fog válni. A Szocialista Párt ugyanakkor az elnökválasztásokon elszenvedett vereség következtében már most a teljes összeomlás szélén áll, s a baloldalon keletkezett politikai űrt egyelőre az önmagát és pártját *valódi ellenzéknek* tartó, szélsőbaloldali Jean-Luc Mélenchon igyekszik kitölteni. A Nemzeti Front is belső válsággal küzd a köztársaságielnök-választások óta; távozhat a pártból Florian Philippot, a párt egyik vezető személyisége, akit többen az elhibázott kampánystratégiáért tartanak felelősnek.

Hosszabb távon a francia politikai spektrum *hárompólusúvá* alakulhat át. Emmanuel Macron és pártja középre pozícionálja magát, és a gazdaság- és társadalompolitikai szempontból liberális megoldásokat helyezi előtérbe. Baloldalon helyezkedik el Jean-Luc Mélenchon és pártja, illetve a Szocialista Párt baloldali szárnya, akik a nagyobb állami szerepvállalást támogatják. Jobboldalon egy konzervatívabb, a nemzeti értékeket előtérbe helyező pólus alakulhat ki. Ugyanakkor, míg a középpártnak és a baloldalnak már megvan a vezetője, addig a jobboldalon még keresik a vezéregyéniségüket.

II. Emmanuel Macron politikai stratégiája

Emmanuel Macron az elmúlt egy év alatt jelentős mértékben átalakította a tradicionális, bal-jobb megosztottságra épülő francia politikai struktúrát. 1958 óta ugyanis a francia politikát egy, a Kommunista Párt, majd később a Szocialista Párt által vezetett baloldali blokk, illetve egy, a különböző jobboldali pártszövetségek útján kialakult jobboldali tömb alkotta; ez a status quo azonban Emmanuel Macron stratégiájának köszönhetően felborulóban van.

A jelenlegi köztársasági elnök felismerte, hogy a mérsékelt bal- és jobboldali képviselők között bizonyos esetekben sokkal nagyobb az egyetértés, mint az adott párt egyes képviselői között. Így például, míg a Szocialista Párt középutas képviselői támogatják az Európai Unió által előírányzott

strukturális reformokat, addig a baloldal radikálisabb képviselői ellenzik azokat. A Szocialista Párton belül uralkodó filozófiai ellentét vezethetett oda, hogy François Hollande kormányzása során - a párt törvényhozásban meglévő többsége ellenére -, több strukturális reformot nem tudtak véghezvinni, ezek ugyanis a párt baloldali szárnyának az ellenállásába ütköztek. A jobboldali Republikánusoknál ugyan a gazdasági kérdések terén többnyire egyetértés mutatkozik, ugyanakkor a társadalmi és kulturális témákat illetően már nagy a távolság a párt radikálisabb és mérsékeltbb szárnya között. Így például, míg a mérsékelt jobboldaliak támogatják az úgynevezett „boldog identitás” kérdéskörét,¹ továbbá a kommunitarizmust,² addig a jobboldal radikálisabb szárnya mindezt elutasítja; ők főként a nemzeti tudatot és a francia identitást tartják fontosnak, s így például az országban jelenlévő muzulmán vallásra is inkább veszélyként tekintenek, semmint lehetőségként.

Emmanuel Macron célja, hogy a két hagyományos nagypárt mérsékelt képviselőit a saját táborába gyűjtse és egy úgynevezett *centrista középpártot* hozzon létre. Mindehhez azonban meg kell törnie a pártok belső egységét. A köztársasági elnökhöz közel álló forrás szerint ugyanakkor „*az elnökválasztás segített nekünk abban, hogy megtörjük a baloldalt, a törvényhozási választások során pedig a jobboldalt kell megbontanunk*”.³ Ennek értelmében Emmanuel Macronnak és a *Köztársaság Mozgásában!* névvel párttá alakult mozgalmának a célja a következő egy hónapban nem más, mint, hogy minél több jobboldali képviselőt nyerjen meg, továbbá pedig, hogy nyisson a mérsékelt jobboldali választók felé. A köztársasági elnök ennek érdekében egyfelől kormányában több Republikánus politikusnak is helyet biztosított, másfelől pedig egyes, őt – többé vagy kevésbé nyíltan – támogató, jobb- és balközép képviselőkkel szemben nem indít ellenjelöltet a júniusban sorra kerülő törvényhozási választásokon.

Emmanuel Macron célja, hogy teljesen új alapokra helyezze a francia politikát, s túllépjen az eddig jellemző, jobb- és baloldali megosztottságon; amennyiben ez sikerül neki, az valódi forradalmat jelenthet a francia politikai életben.

III. A Philippe-kormány és a jobboldal megbontására tett lépések

Az új köztársasági elnök május 15-én, egy nappal elnöki beiktatása után jelölte ki **miniszterelnökét** a jobboldali **Édouard Philippe** személyében, aki Alain Juppé bizalmi embere és őszi elnökjelölési kampányának vezetője volt. A 46 éves miniszterelnök a klasszikus francia hivatalnokai pályát futotta be, így a SciencesPo elvégzése után a francia politikai és közigazgatási elitképző iskolában, az Ecole Nationale d'Administration-ban (ENA) folytatta tanulmányait. Az 1990-es évek elején a balközép Michel Rocard mozgalmát támogatta, majd az évtized végére már a jobboldali Alain Juppé-hez csatlakozott, akivel együtt jelentős szerepet vállalt a Republikánusok elődpártjának, a jobbközép UMP-nek (*Union pour un mouvement populaire*) a megalakításában. A 2000-es évek folyamán, Alain Juppé korrupciós botrányát követően kivonult a politikai életből, s többek között az

¹ Alain Juppé jobbközép politikus használta az úgynevezett „boldog identitás” jelzót a 2016-os elnökjelölési kampánya folyamán, egyfajta válaszként Alain Finkielkraut konzervatív filozófus „Szomorú identitás” című könyvére, amelyben a szerző a túlzott multikulturalizmus ellen szólalt fel, s kiállt a nemzeti identitás, a kultúra és a hagyományok átörökítése, illetve közvetítése mellett, amellyel integrálni lehet a francia társadalomba a bevándorló lakosságot.

² A kommunitarizmus egy olyan filozófiai felfogás, amely a személy és a közösség közötti kapcsolat fontosságát hangsúlyozza. Az elmélet azon az elgondoláson alapul, hogy egy személy társadalmi identitása és személyisége főként a közösségi kapcsolatain alapul. A közösség lehet akár a család is, de filozófiai tekintetben rendszerint egy szélesebb közösség interakcióinak összességét értik alatta, akik közös földrajzi, történelmi és/vagy vallási gyökerekkel rendelkeznek.

³ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/05/19/la-strategie-a-hauts-risques-de-macron-pour-les-legislatives_5130192_5076653.html

atomenergetikai nagyvállalatnál, az Areva-nál dolgozott. A 2000-es évek végén tért vissza a politikai életbe, és 2010-ben Le Havre polgármestere lett. Mint ahogy azt a mérsékelt Alain Juppéhez fűződő kapcsolata is jól mutatja, Édouard Philippe a jobboldal mérsékelt szárnyához tartozott. Egy jobboldali miniszterelnök kinevezésével Emmanuel Macron nem titkolt célja az, hogy megbontsa a jobboldali Republikánus pártot, és a nemzeti egység kormányára hivatkozva még több jobboldali képviselőt nyerjen meg maga számára az elkövetkezendő hónapokban.^{4,5}

Az új kormány tagjai május 18-án kerültek kijelölésre. Emmanuel Macron betartotta ígéretei nagy részét, így a miniszterelnökön kívül a **18 tagból álló kormányt fele arányban nők és fele arányban férfiak alkotják**, továbbá a politikusok mellett a **civil szféra képviselői is szerepet kapnak benne. Három-három miniszter a jobboldali Republikánusoktól, illetve a jobbközép MoDem-től érkezett, ketten a Radikális Baloldal⁶ (egy balközép kispárt), négyen pedig a Szocialista Párt képviselői voltak korábban.** A nők és férfiak egyenlőségéért ugyanakkor Macron előzetes ígéretével szemben nem miniszteri, hanem államtitkársági szinten fognak felelni, amit több jogvédő szervezet is nehezményezett.

A kormány összeállítása során több kulcspozícióba is *jobboldali politikus* került, így a **gazdasági miniszteri** posztra **Bruno Le Maire-t** nevezték ki, míg a **költségvetésért felelős miniszter** a szintén republikánus **Gérald Darmanin** lett. Bruno Le Maire az elnökjelölési versenyben is indult, igaz, az első fordulóban kiesett. Progresszív, az Európai Unió által előirányzott strukturális reformokat támogató programja volt, ami ideológiailag egyezést mutat a jelenlegi köztársasági elnök által képviselt irányvonallal, noha a részleteket illetően vannak közöttük eltérések. Mindennek ellenére Édouard Philippe miniszterelnöki, illetve Bruno Le Maire és Gérald Darmanin miniszteri kinevezése egyértelmű üzenet a mérsékelt jobboldali képviselők felé arra vonatkozóan, hogy a köztársasági elnök kész együttműködni velük.⁷

Míg a jobboldalt leginkább a gazdasági kérdések rendezésére kérték fel, addig a *baloldal és a középpártok* (François Bayrou és pártja, a MoDem) főként a biztonságpolitikai, külügyi- és európai kérdésekkel foglalkozó miniszteri posztokat kapták. Így **Gérard Collomb**, Emmanuel Macron legrégebbi támogatója, Lyon polgármestere a **belügyminiszteri** tárcát, míg **Jean-Yves Le Drian** egykori szocialista politikus az **európai és külügyekért felelős** tárcát kapta. A centrista MoDem képviselői közül **François Bayrou** az **igazságügyért** fog felelni, míg párttársa, az egykori európai képviselő **Sylvie Goulard** a **hadügyminisztériumot** kapta. Itt érdemes kiemelni, hogy Goulard nemcsak elkötelezett EU-párti, hanem az európai közös haderő ügyéért is kiáll; ennek megfelelően intézményét már nem védelmi minisztériumnak, hanem hadügyi minisztériumnak (Minsitre d'Armées) hívják. Ez egy szimbolikus lépésnek is tekinthető, hiszen utoljára Charles de Gaulle ideje alatt hívták így a hivatalt. Tehát, akárcsak az egykori tábornok, Emmanuel Macron is egy „egységkormány” létrehozásán dolgozik, amelyet Twitter üzenetében is jelzett: „*A kormány az összeborulás és a megújulás kormánya annak érdekében, hogy megváltoztassuk Franciaországot*”.

⁴ http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2017/05/15/edouard-philippe-un-juppeiste-a-matignon_5127932_4854003.html

⁵ http://www.lepoint.fr/politique/edouard-philippe-la-grande-confession-du-nouveau-premier-ministre-16-05-2017-2127876_20.php

⁶ A „radicale” szó használata a párt nevében nem szerencsés, ugyanis az inkább a forradalmi eszmékhez kapcsolódik, ezzel szemben a párt moderát baloldali álláspontot képvisel.

⁷ http://abonnes.lemonde.fr/gouvernement-philippe/article/2017/05/18/la-politique-economique-du-gouvernement-confiee-a-la-droite_5129513_5129180.html

A további posztokra főként a *civil szféra képviselői* kerültek, akik kiválasztása során főként az általuk képviselt szakmai tudás volt mérvadó. Közülük kiemelendő **Muriel Pénicaud munkaügyi miniszter**, akinek fő feladata az elkövetkező hónapokban a munkapiaci reform kidolgozása lesz. Emmanuel Macron választása azért is érdekes a munkaügyi miniszter személyét illetően, mivel Pénicaud az 1990-es évek végén az erősen baloldali politikus, Martine Aubry tanácsadója volt, majd azóta az élelmiszeripari nagyvállalat, a Danone és a befektetés-ösztönző állami ügynökség, a Business France humánerőforrás menedzsereként tevékenykedett. Szakértők véleménye szerint kifejezetten jó kapcsolatokat ápol a szakszervezetekkel, így várhatóan könnyebben találja majd meg velük a közös hangot, mint elődei.

Agnès Buzyn egészségügyi miniszter szintén a civil szféra képviselője. Az **oktatási miniszter, Jean-Michel Blanquer** az Essec üzleti iskola vezetője egy további gesztus a jobboldal felé, ugyanis sokáig Nicolas Sarkozy oktatással kapcsolatos ügyekért felelős tanácsadója volt, ráadásul baráti viszonyt ápol François Baroin-nel, a Republikánusok törvényhozási választási kampányért felelős politikusával is. A **sportminiszter Laura Flessel**, aki egykori többszörös olimpiai bajnok sportoló. **Françoise Nyssen** korábban könyvkiadással foglalkozó szakember a **kultúráért felelős minisztériumot** kapta meg. A kormányzat további fontos tagja **Nicolas Hulot**, elismert környezetvédelmi szakember, akinek a fontosságát jól mutatja az, hogy mind Nicolas Sarkozy, mind François Hollande próbálta megnyerni magának **környezetvédelmi miniszternek**, de egészen mostanáig nem sikerült meggyőzni őt.

Richard Ferrand, egykori szocialista politikus a **területi kohézióért felelős minisztériumot** kapta. **Jacques Mézard**, baloldali politikus a **mezőgazdasági, Frédérique Vidal**, a Nizzai Egyetem egykori vezetője a **felsőoktatásért felelős, Annick Girardin** baloldali politikus pedig a **tengerentúli területekért felelős miniszteri posztra** lett jelölve. **Elisabeth Borne**, az RATP francia tömegközlekedési vállalat vezetője a – környezetvédelmi minisztériumhoz csatolt – **közlekedésügyi miniszteri** posztért cserébe hagyta ott egykori munkahelyét, míg **Marielle de Sarnez** MoDem-es politikus, egykori európai parlamenti képviselő az **európai ügyekért felelős** tárcát kapta meg (ezt a tárcát az európai és külügyekért felelős minisztériumhoz csatolják).

A Le Monde szerint Emmanuel Macron első kormánya főként a választók megnyerését szolgálja és az elnök ennek érdekében kért fel több, eltérő politikai álláspontot képviselő politikust, illetve számos, a franciák körében népszerű személyt, úgymint Nicolas Hulot-t, Françoise Nyssent, illetve Laura Fessel egykori olimpikont. Igaz, a *Köztársaság Mozgásban!* jelezte, hogy a kormánytagok csak abban az esetben folytathatják a kormányban a munkájukat, amennyiben sikerül nyerniük a választói körzetükben a törvényhozási választásokon.

Mindez ugyanakkor nemcsak az újonnan kinevezett miniszterek számára fontos; amennyiben ugyanis az újonnan alakult párt nem tud többséget szerezni a törvényhozásban, akkor Emmanuel Macron nehezen tudja majd keresztülvinni reformtörekvéseit a törvényhozáson. A jelenlegi közvélemény-kutatások szerint azonban az államfőnek nagy esélye van arra, hogy abszolút többséget szerezzen. Az aktuális felmérések szerint a **Köztársaság Mozgásban!** várhatóan **280 és 300 közötti képviselői helyet fog szerezni, őket követi a Republikánusok - UDI szövetsége 150 és 170 közötti képviselői hellyel. A Szocialista Pártnak várhatóan 40-50 helye lesz, míg Jean-Luc Mélenchon és mozgalma, a France Insoumise 20-25, a Nemzeti Front pedig 10-15 székre számíthat.** A Köztársaság Mozgásban! egyébként jelenleg a legnépszerűbb párt

27%-kal, őket követi 20-20%-kal a Nemzeti Front és a Republikánusok, majd 14%-kal a France Insoumise; a sort a Szocialista Párt zárja 11%-kal.⁸

IV. Az ellenzéki pártok helyzete

A kormány tagjainak kiválasztása főként a jobboldali *Republikánusokkal szemben* jelent támadást. Igaz, mind Édouard Philippe, mind Bruno Le Maire és Gérald Darmanin személyében kevésbé jelentős jobboldali politikusokat integrált kormányába Emmanuel Macron, de lépése mégis jelzés a mérsékelt képviselők számára, hogy van lehetőségük csatlakozni a Köztársaság Mozgásban! párthoz. 15 jobboldali képviselő egyébként már az új kormány megalakulása során jelezte, hogy hajlandóak az együttműködésre, s egy kommunikációban fejezték ki azon véleményüket, hogy a Republikánusoknak „*kezet kell nyújtaniuk*” Emmanuel Macronnak.⁹ Jean-Pierre Raffarin egykori miniszterelnök, jelenlegi jobboldali szenátor szerint pedig egyes jobboldali képviselőknek a jövőbeni Nemzetgyűlésben egy külön parlamenti szekciót kellene létrehozniuk „*Konstruktívok*” néven, amely csoport bizonyos reformok meghozatalát segítené.¹⁰

A párt vezetősége ugyanakkor elítéli a szakadár párttársakat; igaz, egyelőre még nem zárták ki őket a pártból, de annak működésében semmilyen formában nem vehetnek részt. Laurent Wauquiez - a párt konzervatív szárnyának egyik fontos személyisége, aki novemberben indulni akar a pártelnöki címért -, egyenesen árulásról beszél; „*inkább eladták magukat, mint, hogy hűek legyenek az értékeikhez*” – mondta egy lyoni rendezvényen.¹¹

A jobboldal számára egyre valószínűtlenebb a törvényhozási többség megszerzése, így inkább a legtöbb szavazat megszerzése a céljuk annak érdekében, hogy meg tudják akadályozni a Köztársaság Mozgásban! többségét. Sokan úgy vélik, hogy a törvényhozási választásokig a párt még összetart, de utána feltehetően szét fog szakadni, akárcsak a szocialisták.

A baloldali *Szocialista Párt* számára az elnökválasztás teljes összeomlást eredményezett, ennek ellenére a párt vezetője bizakodó a júniusi törvényhozási választások kimenetelét illetően. A párt vezetősége szerint ugyanis Emmanuel Macron új kormányával egyértelműen a jobboldal felé sodródik, így reményeik szerint a csalódott baloldali választók előbb-utóbb visszatérnek a párthoz.¹² A párton belül ugyanakkor többen úgy látják, hogy a kormányzat főként a jobboldalt akarja meggyengíteni, s bíznak abban, hogy a választások után csatlakozni tudnak majd a kormányhoz.¹³

A Szocialista Pártnak azonban nemcsak a Köztársaság Mozgásban! szavazatelszívó hatásával kell számolnia, hanem a szélsőbaloldali Jean Luc Mélenchonéval is, aki a kormány kinevezése óta „*valódi ellenzékként*” definiálja magát. Véleménye szerint mind a jobboldal, mind a szocialisták kiegészztek Emmanuel Macronnal, s így szerinte az egyetlen választás a kormánnyal, illetve a szélsőjobboldallal szemben pártja, a France Insoumise.

⁸ <https://www.lesechos.fr/elections/legislatives-2017/0212107092273-legislatives-la-republique-en-marche-creditee-de-la-majorite-absolue-a-lassemblee-2087915.php>

⁹ http://abonnes.lemonde.fr/politique/article/2017/05/15/des-elus-de-droite-et-du-centre-appellent-leur-famille-politique-a-repondre-a-la-main-tendue-par-macron_5128049_823448.html

¹⁰ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/05/24/legislatives-baroin-general-d-une-droite-eclatee-face-a-macron_5132899_5076653.html

¹¹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2017/05/23/01002-20170523ARTFIG00364-laurent-wauquiez-fustige-ceux-qui-ont-prefere-se-vendre-a-emmanuel-macron.php>

¹² <http://premium.lefigaro.fr/politique/2017/05/17/01002-20170517ARTFIG00376-pour-le-ps-le-gouvernement-penche-clairement-a-droite.php>

¹³ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2017/05/17/01002-20170517ARTFIG00376-pour-le-ps-le-gouvernement-penche-clairement-a-droite.php>

A *Nemzeti Front* az elnökválasztásokon történt vereség óta válsággal küzd. Többek szerint hibás volt a párt által képviselt politikai irányvonal, a Nemzeti Front ugyanis Florian Philippot vezetésével a klasszikus, konzervatív értékek helyett inkább a "szuverenista-etatista" vonalat választotta, s így a kampány során a család, a nemzet, a haza és a biztonság kérdésköre háttérbe szorult. A párt klasszikus, konzervatív szárnya most Florian Phillipot lemondását követeli, aki így akár távozhat is a pártból, mint tette azt Marine Le Pen 27 éves unokahúga, Marion Maréchal-Le Pen is, aki 5 évig volt parlamenti képviselő.¹⁴

Marion Maréchal-Le Pen kilépése jelentős veszteség a Nemzeti Front számára, ugyanis ő képviselte a párton belül a klasszikus, konzervatív, gaullista értékeket, szemben Florian Philippot értékrendszerével. Azonban mind a *Le Figaro*, mind a *Le Monde* megjegyzi, hogy kivonulása a politikai életből időleges. Ezt a *Valeurs Actuels* konzervatív hetilapnak adott interjújában is érintette, amelyben kitért arra, hogy akár a Republikánusok konzervatívabb szárnyával, többek között Laurent Wauquiez-vel is el tudja képzelni az együttműködést, köszönhetően annak a közös, konzervatív értékrendnek, amit a Nemzeti Front már nem testesít meg.^{15,16}

Összességében az eddigi lépések alapján **Emmanuel Macron kormányával főként a jobboldalt próbálja megosztani**, és a jobboldali választók szavazataiért folytat versenyt. Ha a kormányzat minden tagja megkapja a mandátumát, akkor nekikezdhethet az Európai Unió és az európai partnerek által követelt intézkedéseknek, így a munkaerőpiaci és a nyugdíj- és társadalombiztosítási reform mellett várhatóan egy nagyobb privatizációs hullám is kezdetét veszi.

Hosszabb távon a francia politika hárompólusúvá alakulhat át. Középen található Emmanuel Macron és pártja, a Köztársaság Mozgásban!, amely a gazdaság- és társadalompolitikai szempontból liberális megoldásokat helyezi előtérbe. *Baloldalon* helyezkedik el Jean-Luc Mélenchon és pártja, illetve a Szocialista Párt baloldali szárnya, akik a radikálisabb baloldali elképzeléseket testesítik meg, főleg a gazdaságpolitika terén, előtérbe helyezvén az egyre nagyobb állami szerepvállalást, illetve a társadalom szegényebb rétegeinek a támogatását. *Jobboldalon* egy konzervatívabb, a nemzeti értékeket előtérbe helyező pólus alakulhat ki. Ugyanakkor, amíg a középpártnak és a baloldalnak megvan a vezetője, addig a jobboldal még keresi a megfelelő vezetőjét.¹⁷

V. Francia-német uniós együttműködési lehetőségek

Emmanuel Macron, akárcsak elődei, beiktatását követően legelőször Berlinbe utazott, ahol a német kancellárral, Angela Merckellel találkozott. A köztársasági elnök már választási kampánya során is jelezte, hogy elkötelezett Európa iránt, s célja az integráció elmélyítése, így nem véletlen, hogy a német kancellárral folytatott első találkozó során is főként ez volt a tárgyalások témája. Emmanuel Macron szerint csak az Európai Unió tagállamainak *még szorosabb együttműködése* útján lehet új lendületet hozni a kontinensre, ami nemcsak Németország és Franciaország, de az egész kontinens fejlődését is elősegíti.

¹⁴ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/05/23/38001-20170523ARTFIG00375-florian-philippot-dans-le-visueur-du-front-national.php>

¹⁵ <http://www.valeursactuelles.com/politique/interview-marion-marechal-le-pen-les-raisons-dun-retrait-83083>

¹⁶ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2017/05/18/01002-20170518ARTFIG00154-la-nouvelle-vie-de-marion-marechal-le-pen.php>

¹⁷ <http://premium.lefigaro.fr/vox/politique/2017/05/17/31001-20170517ARTFIG00227-gouvernement-macron-la-droite-conservatrice-a-un-boulevard-devant-elle-mais-pas-de-leader.php>

Németország a 2005-ös, az Európai Unió alkotmányáról tartott francia népszavazás bukása óta nem foglalkozott érdemben az esetleges mélyítési lehetőségekkel, úgymint a közös költségvetéssel és egy európai pénzügyminisztérium felállításával. A német kormányzat ezt ugyanis egészen mostanáig „irreálisnak” tartotta Franciaország részéről. A német kancellár az Emmanuel Macronnal való tárgyalás után nyilvánvalóvá tette, hogy a több mint egy évtizedes elzárkózás után hajlandóak tárgyalni az uniós alapszerződés módosításáról, így német nézőpontból lehetséges a modifikáció, ha ennek „van értelme”, jegyezte meg Angela Merkel. Igaz, a Le Figaro kiemeli, hogy a német kancellár szerint először „neki kell látni a szükséges munkának”, azaz meg kell valósítani a szükséges strukturális reformokat, amelyeket évtizedek óta halogat Franciaország, s csak ezt követően lehet a szerződések megváltoztatásáról tárgyalni.

Stephan Martens német-francia kapcsolatokat vizsgáló szakértő a francia gazdasági minisztériumban tartott beszédében azonban jelezte, hogy Emmanuel Macron kijelentéseit reálisan kell nézni. A köztársasági elnök igyekezete az Európai Unió elmélyítésével kapcsolatban szerinte bizonyos értelemben illuzórikus, hiszen az uniós országok közül éppen Franciaország az, ahol a szükséges strukturális reformok még váratnak magukra. Így a kormányzatnak először ezeket kell véghezvinnie - ami feltehetően több évet vesz igénybe -, és csak utána lehet nekiállni az integráció elmélyítésének. Márpedig a reformok megvalósítását semmi sem garantálja, hiszen, ha az elnökválasztások első fordulójából indulunk ki, akkor jól látható, hogy Emmanuel Macront akkor csupán a lakosság negyede támogatta, így akár heves társadalmi ellenállások is kísérhetik a reformkezdeményezéseket, teszi hozzá Martens.

További probléma, hogy az uniós alapszerződés módosítása nem csak Németországon és Franciaországon múlik, hanem a többi tagállamon is, ami azonban több országban népszavazáshoz van kötve, így akár ezen is elbukhat az unió mélyítése. Szintén problémaként merül fel, hogy a két ország eltérő gazdaságfilozófiai mentalitással rendelkezik, vagyis míg Németország a piac elsődlegességét helyezi előtérbe, addig Franciaországban sokkal nagyobb az állam szerepe a gazdaságban, nem beszélve a pénzügyi stabilitás fontosságáról, ami történelmi okok - az I. világháború utáni hiperinfláció - miatt kiemelten fontos Berlinnek. Mindez az esetleges tárgyalások során újabb ellentéteket okozhat. Emellett azt is látni kell, hogy Németország nem biztos, hogy szívesen vesz részt egy közös költségvetési politikában, Angela Merkel szerint ugyanis elsősorban a már meglévő szabályokat kellene betartani, és nem még kockázatosabb „kalandokba” belekezdeni. „A közös költségvetési politika nemcsak a pénzügyek megosztását jelenti, hanem a kockázatokét is, és a német politika túl nagynak tartja ezen kockázatokot” - jegyzi meg Martens. A német politikai kedélyek megnyugtatót szolgálhatta Emmanuel Macron azon megjegyzése, hogy az úgynevezett euro kötvények kibocsátását, azaz a múltban felhalmozott adósságok államok közötti megosztását Franciaország is elveti.

Végül pedig a Le Figaro megjegyzi, hogy Angela Merkel szkeptikusságát erősítheti az is, hogy már nem először találkozik nagyra törő francia ígérekkel, hiszen Nicolas Sarkozy és François Hollande is jelentős reformokat ígért, melyek végül azonban nem történtek meg.

Emmanuel Macront követően a francia gazdasági és pénzügyminiszter, Bruno Le Maire is Berlinbe látogatott, ahol a német pénzügyminiszterrel, Wolfgang Schäuble-vel találkozott. Bruno Le Maire biztos benne, hogy Franciaország és Németország kitűnő munkát fog végezni nemcsak a két ország, hanem egész Európa gyarapodása érdekében. A francia elkötelezettséget

hangsúlyozván Bruno Le Maire kijelentette, hogy Franciaország tiszteli a költségvetési hiányra vonatkozó előírásokat, ami egyértelmű jele annak, hogy Párizs hajlandó az Unió által megkövetelt strukturális reformokra, amit Berlin már többször számon kért.

A két ország közötti konvergencia elősegítése érdekében Párizs és Berlin egy közös miniszteri tanácsot fog felállítani július elején; erről Angela Merkel és Emmanuel Macron egyezett meg május 15-ei tárgyalásuk során. A tanács három kérdéskört fog megvizsgálni: fiskális konvergencia, gazdaságpolitikai koordináció és a befektetések elősegítése. Bruno Le Maire leginkább a társasági adó mentén vár előrelépéseket.

A német-francia miniszteri szintű együttműködés nem új keletű; a két ország egyszer már felállított egy bilaterális szakértői bizottságot 2010 és 2011 között, amely különböző szakmai ajánlásokat tett a két ország közötti gazdaságpolitikai közeledés érdekében, azonban a francia választások után mindez akkor lekerült a napirendről.